

Bild: Warner Bros. Pictures

Barbie

Barbie vaknar upp en morgon i det till synes perfekta Barbielandet och utför sina vanliga morgonrutiner. Men någonting är fel, Barbie kan inte sluta tänka på döden, hennes fötter blir plötsligt platta och hon får celluliter. Barbie får reda på att den flicka som leker med henne i den verkliga världen mår dåligt, vilket gör att gränsen mellan deras både världar har rubbats. Det enda sättet för Barbie att bota sina symtom är att hjälpa flickan att bearbeta sina känslor. Barbie (och Ken) ger sig ut på sitt livs största äventyr – till människovärlden!

Barbie är en film som rör sig dynamiskt mellan olika genrer och publiktilltal med handlingen djupt rotad i frågor om identitet, självbild och jämställdhet.

Om filmhandledningen

Film är ett spännande och mångfacetterat pedagogiskt verktyg där våra handledningar är till för att vägleda dig som lärare. Åldersrekommendationen, som här sträcker sig från åk 8 till gymnasiet, är just en rekommendation. Du väljer själv om du vill ta upp ett eller flera teman ur frågeställningarna och/eller om du kan viga lite mer tid till fördjupning och närstudier av själva filmmediet. Du känner dina elever bäst och vet vad som kan vara relevant och intressant just för dem. Med den här handledningen kan man även se klipp från filmen för att få ett tydligare underlag och stöd för minnet.

Innan filmen

Diskutera vad ni känner till om Barbie sedan tidigare och vad ni har för relation till Barbie som symbol och som docka. Har ni sett tidigare filmer där Barbie varit med, antingen som en rollfigur eller i dockform? Gör en tankekarta över de ord och egenskaper som ni associerar med Barbie.

Titta på filmens trailer och diskutera vad ni har för förväntningar inför filmen. Vilken genre tror ni att filmen är? Hur kommer filmen att framställa Barbie? Dela in er i grupper och titta särskilt på följande element under visningen:

- Vilka färger som används
- Tilltalet – berättarröst och filmens metainslag
- Barbie och Ken i relation till könsroller och förväntningar utifrån kön

- Representation. Vem eller vilka är Barbie?

Diskutera i grupper efter visningen och redovisa för de andra i klassen.

Handling

Barbie bor i Barbielandet, ett matriarkat som styrs av olika variationer av Barbies, som alla är såväl begåvade och intelligenta, som vackra och välklädda. I Barbielandet bor också olika versioner av Ken, som för det mesta håller till på stranden och sukter efter Barbies uppmärksamhet. Trots att allt verkar perfekt drabbas Barbie plötsligt av celluliter och platta fötter liksom tankar på döden. Hon får tips om att söka upp Weird Barbie, som blivit konstig av att ett barn lekt med henne för aggressivt. Weird Barbie berättar att det skapats en portal mellan Barbielandet och verkligheten som innebär att händelser i den ena dimensionen kan orsaka förändringar i den andra. För att stänga portalen och ställa allt till rätta måste Barbie söka upp barnet som leker med henne och hjälpa henne att reda ut sina negativa känslor, som orsakat Barbies existentiella ångest.

Barbie beslutar sig för att resa till verkligheten och upptäcker att en Ken, som är kär i henne, gömt sig i hennes bil. Tillsammans rör de sig genom tid och rum, och hamnar till slut i Kalifornien. Väl där märker Barbie och Ken att människorna de passerar stirrar på dem, vilket gör Barbie obekvämt. En man kommer fram och smiskar Barbie på rumpan, vilket hon besvarar med ett knytnävsslag i hans ansikte. Barbie och

Bild: Warner Bros. Pictures

Ken blir arresterade och i samband med deras gripning får en av de anställda Mattel, företaget som tillvarkar Barbie, reda på att de har tagit sig till verkligheten. Den anställda för informationen vidare till företagets VD och styrelse, som genast konstaterar att Barbie måste hittas och föras tillbaka till Barbielandet.

Parallellt med detta lyckas Barbie hitta flickan som hon tillhör. Flickan heter Sasha och Barbie söker upp henne på hennes skola i Los Angeles. När Sasha kritiserar Barbie för att ha bidragit till orealistiska kroppsideal för flickor och kvinnor börjar Barbie gråta och lämnar skolan. Ken har under tiden upptäckt att verkligheten styrs av ett patriarkat där män och manlighet värderas högre än kvinnor. Överlycklig bestämmer han sig för att åka tillbaka till Barbielandet för att berätta den goda nyheten för de andra Ken.

Utanför skolan blir Barbie upplockad av representanter för Mattel som kör Barbie till Mattels huvudkontor. Barbie blir chockerad av att alla i styrelsen på Mattel är män och vägrar låta sig skickas tillbaka till Barbielandet. Detta eftersom hon har insett att Barbies existens inte har löst flickor och kvinnors problem i verkligheten, utan snarare förvärrat dem. På sin flykt undan styrelsen hamnar hon i ett kök som inte verkar höra hemma i huvudkontoret. Där sitter en gammal dam som bjuder Barbie på te och de samtalar om sexism och andra svårigheter som kvinnor ställs inför.

Barbie rusar till slut ur byggnaden och blir upplockad av Sashas mamma, Gloria, som själv är anställd på Mattel. Barbie inser att det är Gloria som har lekt med henne och att det är hon som har orsakat de saker som hänt Barbie. Sasha, Gloria och Barbie inser att det enda stället där de kan gömma sig från förföljarna från Mattel är i Barbielandet.

När de kommer fram har Barbielandet förändrats. Ken har omorganiserat landet till ett patriarkat, och fått alla Barbies att glömma sina egna utmärkelser och sitt värde så att de endast vill tjäna alla Kens. Barbie blir arg och ifrågasätter de förändringar som Ken gjort, men alla andra tycks vara nöjda. Gloria och Sasha är på väg att ge sig av, men stöter ihop med den udda Alan som vantrivs i Kens patriarkat. Tillsammans återvänder de och övertygar Barbie om att det är möjligt att ”avprogrammera” alla Barbies.

Med Weird-Barbies hjälp får de alla Barbies att återinse sina värden och tillsammans vänder de sig mot Kens patriarkat. Genom att lyckas sår de olika Kens stolthet får de alla Kens att vända sig mot varandra, vilket leder till att alla Barbies kan ta tillbaka makten. Snart är Barbielandet tillbaka som det var tidigare. Ken inser att han har format sin identitet utifrån sin relation till Barbie och att han måste bli mer självständig och hitta sig själv. När allt är tillrättalagt dyker Mattel upp tillsammans med kvinnan som grundade företaget (samma dam som bjöd Barbie på te tidigare i filmen). Barbie undrar om hon kan välja att bli mänsklig, snarare än ett föremål. Damen låter Barbie förstå att människa kanske är något man inser att man är, snarare än något man blir. Barbie följer med Gloria och Sasha tillbaka till verkligheten där hon besöker gynekologen för första gången.

Filmen och läroplanen

Barbie är en visuellt mångfacetterad film vars handling berör jämställdhetsfrågor på ett mikroplan såväl som ett makroplan. Denna filmhandledning är utformad med ämnena bild och samhällskunskap i åtanke, men kan även användas inom exempelvis svenska för att analysera berättandestrukturer och utveckla språk- och argumentationsförmågor.

Bild: Warner Bros. Pictures

Bild: Warner Bros. Pictures

I förhållande till ämnet bild så knyter filmhandledningen an till kunskapsmålet om bildanalys. Genom diskussionsfrågor får eleverna analysera filmspråket och symboliken i *Barbie* och reflektera över bildvärldens relation till normativitet och maktrelationer i samhället.

I relation till samhällskunskap är de relevanta kunskapsmålen inom temat individer och gemenskap samt temat samhällsresurser och fördelning. Diskussionsfrågorna och informationstyckena fokuserar på filmens tematik vad gäller kön och genus, patriarkala och matriarkala strukturer och könsrollers påverkan på resursfördelningen i samhället, demokrati och människors rättigheter och möjligheter.

Filmens form och innehåll

Könsroller och performativitet

• Vad är Barbie en symbol för i vår kultur? Förändrade den här filmen sättet som ni ser på Barbie?

• I *Barbie* finns det olika typer av Barbies – det finns Stereotypical Barbie, Dr. Barbie, President Barbie, med flera. Trots att Barbie finns i många upplagor pekar Gloria ut att dockorna faktiskt är ganska lika varandra. De är alla exceptionella inom sina yrken, vackra och välklädda. Vilken sorts kvinnoroll representerar Barbie? Hur förändras den under filmens gång? Vad betyder det att det finns så många kopior av Barbie?

Under den tredje vågens feminism på 1990-talet utvecklades ett språk för att tala om kön som både något biologiskt givet och som något som skapas genom sociala handlingar – vilket kallas för genus. Könsroller som tidigare betraktats som naturgivna fenomen ifrågasattes och i stället främjades en förståelse av könsroller som skapade genom upprepade handlingar. Exempelvis har ”kvinnlighet” historiskt kopplats samman med handlingar som att ta hand om barn, att klä sig i kjolar och

klänningar och med egenskaper som att vara omtänksam, empatisk, försiktig och känslös. Det faktum att det finns sociala förväntningar eller normer kring ens beteende beroende på ens kön blir nästan tydligast när någon handlar på ett sätt som bryter mot samhällets genusnormer – som när en man bär en klänning. I många fall får de som inte uppträder i enlighet med rådande könsroller utstå mycket kritik och social press från olika håll, vilket orsakar större konformitet och i förlängningen bidrar till att upprätta könsrollerna som ”naturliga”.

• *Barbie* och Ken har inga biologiska kön i filmen, trots detta ska de förstås som en kvinna och en man. Vilka handlingar utför de i filmen som orsakar att vi tillskriver dem olika genus?

• I *Barbielandet* lever Barbies och Kens, men även vissa andra dockor som Mattel slutat att tillverka, som Midge och Alan. Hur kommer det sig att det bara finns en enstaka Midge och Alan, när det finns så många Kens och Barbies? Varför tror ni att Mattel slutade att tillverka dem? På vilket sätt förhåller sig Midge och Alan till könsrollsförväntningar jämfört med Barbie och Ken?

• När *Weird-Barbie* ställer Barbie inför valet mellan att åka till verkligheten eller stanna i *Barbielandet* så håller hon en högkladdad sko i sin ena hand och en Birkenstock-sandal i sin andra. Vilka olika sorters femininitet representerar skorna? Tänk på hur valet mellan skorna knyter an till känslor av bekvämlighet och obekvämlighet.

• Redan innan *Barbiedockan* lanserades år 1959 hade det riktats kritik till Mattel angående hur sexualiserad Barbies kroppsform uppfattades. Även i *Barbie* kommenterar Sasha det faktum att Barbie har en orealistisk kroppsform som påverkar flickor och kvinnors självkänsla negativt. Hur tycker ni att filmen behandlade den här frågan? Kände ni att *Barbie* karaktärerna i filmen var representativa för de Barbies som ni själva har sett i verkligheten? Tyckte ni att

Bild: Warner Bros. Pictures

filmen var inkluderande när det kom till olika hudfärger, kroppsformer, funktionalitet och så vidare? Varför eller varför inte?

- Barbie tror att hon har löst alla problem för kvinnor i verkligheten och får en chock när Sasha säger att hon inte har gjort det. På vilket sätt blir vi påverkade av föremålen och bilderna som finns runtomkring oss? Anser ni att Barbie, retuscherade skönhetsreklamer och Instagram-filter bidrar till destruktiva skönhetsnormer? Varför eller varför inte?

- Tror ni att media har en möjlighet att ändra människors uppfattningar och föreställningar om saker och ting? Varför eller varför inte?

Maskulinitet och patriarkatet

Barbielandet styrs som ett matriarkat, medan styrelseordningen i verkligheten är mer diffus.

- Skulle ni beskriva verkligheten i Barbie som ett patriarkat? Varför eller varför inte?

- Vad är ett patriarkat? Använd exempel från filmen för att beskriva vad det innehåller. Kan demokrati existera i ett patriarkalt eller matriarkalt samhälle där den politiska och ekonomiska makten innehas av bara ett kön?

- Vad har Ken för bilder av ett patriarkat? Vilka roller tilldelar Ken Barbiesarna när han gör om Barbielandet till ett patriarkat?

- När Ken lär sig om patriarkatet i Barbie känner han sig sedd och accepterad för första gången, han tror också att patriarkatet handlar om att hylla både män och hästar. Vad symboliserar hästar för något i vårt samhälle?

- Ken ser hästen som en symbol för maskulinitet, men i vår kultur brukar flickor och kvinnor anses ha störst intresse för hästar. Vad betyder det för Kens tolkning av

den maskulina könsrollen att han använder just hästen som symbol för maskulinitet?

- Redan när vi introduceras till Ken får vi reda på att han är osäker och behöver Barbies bekräftelse för att må bra, men det är inte förrän hans sammanbrott i slutet på filmen som han inser det själv. Varför är det så svårt för Ken att acceptera att han är "just Ken"? Vad säger det om förväntningarna som unga män känner att de behöver leva upp till vår kultur?

- Under filmen genomgår Ken flera förändringar. Hur skulle ni beskriva Kens personlighet innan han lärde sig om patriarkatet, efter han lärde sig om det, och slutligen efter hans sammanbrott? Hur skiftar Kens förhållningssätt till frågor om makt, känslighet och självsäkerhet?

- När Barbie och hennes vänner ska ta tillbaka makten i Barbielandet orsakar de osämja bland alla Kens, vilket leder till en strid mellan två grupper av Kens. Striden ser både våldsam, dansant och koreograferad ut och inga Kens blir allvarligt skadade. Beskriv hur denna scen fick er att känna. Vad säger scenen om konflikthantering och våld?

- I Barbielandet jobbar inga Kens, deras vardagssyssla är att hänga på stranden, medan alla Barbies ser till att samhället fungerar. På Mattel håller styrelsen (som bara består av män) möten där de kittlar varandra. De har dessutom svårt att ens komma ut ur byggnaden när de jagar Barbie och springer bland annat in i varandra. Varför framställs alla män som så inkompetenta i filmen, tror ni?

Fantasi och verklighet

- Hur skildras Barbielandet i *Barbie*? Vilka färger används? Hur visar filmskaparen att Barbielandet är annorlunda än verkligheten?

- När Barbie och Ken reser från Barbielandet till verkligheten rör de sig genom olika landskap med tillhörande kostymbyten. Hur ser miljöerna ut? Vad ska miljöerna och kläderna symbolisera, tror ni?

Bild: Warner Bros. Pictures

- Resan från Barbielandet börjar när Barbie ger sig i väg i sin bil längs den rosa tegelvägen. Många har pekat ut likheten mellan den rosa väg som går från Barbielandet till den gula tegelväg som Dorothy måste följa i *Trollkarlen från Oz*. Om ni inte har sett *Trollkarlen från Oz*, titta på ett klipp eller filmens trailer. Ser ni några andra likheter mellan de två filmerna?
 - I början av filmen verkar allting i Barbielandet perfekt. Senare får vi reda på att inga Kens har egna hem, utan sover på stranden, till skillnad mot Barbie och hennes vänner. Skulle man kunna beskriva Barbielandet som en utopi? Vad är en utopi enligt er?
 - I Kalifornien besöker Barbie flera olika platser. Många av platserna hon besöker, som skolmatsalen, busshållplatsen och bilen, känns vardagliga och igenkännbara, men inte alla. Beskriv hur Mattels huvudkontor framställs och hur karaktärerna på kontoret klär sig och betar sig.
 - Hör Mattels kontor hemma i verkligheten eller i Barbielandet, eller både och? Varför gestaltas Mattels huvudkontor så annorlunda än till exempel Sashas skola?
 - Filmen innehåller flera metainslag, där filmspråket skapar en medvetenhet om hur och varför filmen producerades. Ett exempel på ett sådant metainslag är när berättarrösten kommenterar att regissören inte borde anställt Margot Robbie som skådespelare för Barbie, om hon ville att det skulle kännas realistiskt när Barbie tvivlar på sitt utseende. Vad tillför berättarrösten till handlingen?
 - Kommer ni ihåg några fler metainslag? Varför tror ni att filmskaparen har valt att ha med dem?
 - Filmen är delvis producerad av Mattel, företaget som äger Barbie, och Mattel som företag ingår i filmens handling. Hur gestaltas Mattel som företag? Hur skildras Mattels chef? Varför har företaget valt att producera en film där de framställs på det sättet?
- Generation Barbie?**
- Barbiedockan lanserades för första gången år 1959, och under dess första år såldes fler än trehundra tusen exemplar. Många generationer av barn har lekt med Barbie sedan dess, och dockan har blivit en självklar del av många vuxnas barndomsminnen.
- I *Barbie* har Gloria och Sasha olika förhållningssätt till Barbie. Hur skiljer sig deras känslor åt och varför?
 - Det är Glorias teckningar som orsakar att Barbie börjar förändras i början av filmen. Varför är Barbie och minnena av att leka med Barbie så viktiga för Gloria?
 - Sasha skäller ut Barbie när hon först träffar henne och kritiserar henne för att ha bidragit till orealistiska skönhetsideal för flickor och kvinnor. Tror ni att ungdomar idag har en större medvetenhet om problematiska skönhetsideal än tidigare generationers ungar? Varför eller varför inte?
 - Trots att Barbie i verkligheten är en docka som främst barn leker med så ingår få scener med barn i *Barbie*. Vad tror ni att filmskaparna vill kommunicera genom att låta filmen fokusera på vuxna rollfigurer?
 - Vem riktar sig filmen till, vuxna, barn eller både och? Motivera era svar.
- Mattel har under åren ändrat på det sätt de har marknadsfört Barbie på liksom de idéer som Barbie står för.

Trailer för Barbie
Källa: Warner Bros. Pictures

Titta på och jämför:

- [trailern](#) för *Barbie som prinsessan och tiggarflickan* (2004)
- [trailern](#) för *Barbie* (2023)
- [reklam](#) för Barbiedockan från 1980

Vilka idéer associerar ni Barbie till i de olika videorna? Hur skiljer sig sätten som de framställer Barbie åt? Vem riktar sig videorna till? Vad är det tänkt att åskådaren ska känna när hen ser videon?

Marknadsföring och reception

Mottagandet av filmen *Barbie* såg väldigt olika ut. Vissa hävdade att filmen är feministisk propaganda som är sexistisk gentemot män, medan andra tyckte att filmen tar upp problem med könsroller och identitet på ett roligt och nyskapande sätt. Varför tror ni att åsikterna om filmen var så splittrade? Hur kommer det sig att filmen rört upp så mycket känslor hos sin publik?

- Uppfattade ni filmen som feministisk? Varför eller varför inte?
- Filmens produktionsbudget var 145 miljoner amerikanska dollar, medan marknadsföringsbudgeten var ännu större – 150 miljoner dollar! Distributörerna och filmbolagen gjorde alltså en storsatsning på filmens marknadsföring, vilket troligtvis bidrog till att filmen blev en av de mest inkomstbringande filmerna någonsin.
- Titta på filmens [trailer](#) igen och diskutera: Vilka aspekter av filmen lyfts fram i trailern? Vad berättar den om filmens tematik, berättelse och rollfigurer? Vilken genre framstår det som att filmen passar in i? Stämmer det överens med hur ni upplevde filmen när ni såg den?

Barbie är regisserad av Greta Gerwig som tidigare regisserat *Unga kvinnor* (2019) och *Lady Bird* (2017), filmer som också på olika sätt ställer frågor om könsroller och normer som begränsar flickor och kvinnors möjligheter.

- Tycker ni att det märks att *Barbie* regisserats av en regissör med en feministisk medvetenhet? Hur märks det i sådana fall?

TIPS PÅ FÖRDJUPNING

Se

Legally Blonde (Robert Luketic, 2001, USA)
Komedi med tema tradition kontra modernitet, könsroller, komedi, feminism

Emma (Autumn de Wilde, 2020, USA)
Könsroller, komedi, coming-of-age)

The Truman Show (Peter Weir, 1998, USA) (Filosofiska frågor, identitet, fantasi kontra verklighet)
Läs filmens [handledning](#).

The Matrix (Lana Wachowski & Lilly Wachowski, 1999, USA) (Filosofiska frågor, fantasi kontra verklighet, genus)
Läs filmens [handledning](#).

The Virgin Suicides (Sofia Coppola, 1999, USA)
(Könsroller och förväntningar, feminism, metaperspektiv)

Trollkarlen från Oz (Victor Fleming, 1939, USA, The Wizard of Oz) (Fantasi kontra verklighet, spektakel, könsroller)

PRODUKTIONSUPPGIFTER

USA, 2023

Regi: Greta Gerwig

Manus: Greta Gerwig och Noah Baumbach

I rollerna:

Margot Robbie - Barbie

Ryan Gosling - Ken

Emma Mackey - Barbie

Kate McKinnon - Barbie

Simu Liu - Ken

John Cena - Ken

Michael Cera - Allan

America Ferrera - Gloria

Rhea Perlman - Ruth

Will Ferrell - Mattels VD

Helen Mirren - berättare

Tekniska fakta

Längd: 114 min

Censur: Tillåten från 7 år

Sverigepremiär: 2023-07-21

Distribution: Warner Bros. Pictures

Filmen kan också finnas i utbudet hos din mediecentral.

REDAKTION

Text: Maja Tersman

Redaktör: Anna Håkansson

Svenska Filminstitutet, oktober 2023

KONTAKT

filmiskolan@filminstitutet.se

filminstitutet.se/filmpedagogik

Observera

Filminstitutet kan inte garantera att filmen finns i distribution sedan den har slutat visas på ordinarie biografrepertoar.

Här kan ni lära er mer om hur en hittar och bokar film för visningar i lärande sammanhang.

filminstitutet.se/skolbio